

Pasaulio lietuviai: Lietuvos pilietybė - svarbi teisė ir pareiga

Artėjant 2024 m. referendumui dėl pilietybės išsaugojimo, „Pasaulio lietuvis“ pasidomėjo, ką įvairiose šalyse gyvenantiems lietuviams reiškia Lietuvos pilietybė. Jų atsakymai skirtingi, kaip ir šalys, kuriuose gyvena. Lietuvoje gimusiems ir pastaraisiais dešimtmečiais į užsienį išvykusiems tautiečiams mūsų šalies pilietybė - prigimtinė teisė, neatsiejama jų tapatybės dalis, nenutrūkstamas ryšys su tėvyne, svarbi teisė ir pareiga. Dalis antrosios ar trečiosios kartos išeivių gimdami Lietuvos pilietybės negalėjo turėti, ją gavo pasinaudojami įstatymuose numatyta išimtimi. Australijoje gimusi ir augusi Rasa Mauragienė prisimena: „Manyje buvo tuštuma, nes buvau lietuvė, bet turėjau tik kito krašto pilietybę. Kai gavau Lietuvos pilietybę, man tai buvo ypač didelis džiaugsmas ir pasijutau tikra Lietuvos dalimi.“ Grupei tautiečių Lietuvos pilietybė yra dar tolimesnė - Lenkijos lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkė Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė pastebi, kad etninėse lietuvių žemėse Lenkijoje gyvenantys tautiečiai, jų seneliai ir proseneliai visi turėjo Lenkijos pilietybę, tačiau tai netrukdė jiems išlikti lietuviais.

Parengė Ana VENGROVSKAJA

PASAULIOLIETUVIS.LT

AUSTRALIJA

Rasa Muraigienė, Australijos lietuvių bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė

Kol Lietuvą neatgavo nepriklausomybės, turėjau tik Australijos pilietybę ir manyje buvo tuštuma, nes buvau lietuvė, bet turėjau tik kito krašto pilietybę. Kai gavau Lietuvos pilietybę, man tai buvo ypač didelis džiaugsmas ir pasijutau tikra Lietuvos dalimi. Nors gyvenu toli nuo Lietuvos, kiek galiu dalyvauju šalies gyvenime ir atlieku savo pilietines pareigas.

Jurgita Černauskaite, Sidnėjaus lietuvių bendruomenės pirmininkė

Man gyvenant kone toliausiai nuo Lietuvos nutolusiame pasaulio kampelyje – Australijoje, Lietuvos pilietybė reiškia ryšį su gimtine, su artimaisiais. Pilietybės išlaikymo galimybė gyvenant užsienyje parodo, jog valstybei tu vis dar svarbus kaip pilietis, kaip asmenybė, ir tai motyvuoja daryti daugiau ir stengtis dėl savo tėvynės, nors ir gyveni svetur.

Loretta Čižauskaitė-Tigani, Džilongo Miesto Bendruomenės vicepirmininkė

Man didelė garbė turėti dvigubą pilietybę. Nuo to laiko, kai gavau Lietuvos pilietybę, jaučiu sustiprėjusį ryšį su tėvyne. Labai vertinu ir privilegiją balsuoti, taip atstovaujant plačiajai pasaulio lietuvių bendruomenei.

BRAZILIJA

Natália Cimino Baria Zizas, Brazilijos lietuvių bendruomenės pirmininkė

Lietuvos pilietybė svarbi kaip giminytės ryšių ir mūsų protėvių patvirtinimas, bet ne tik. Tai yra ir palengvintas kelias patekti į Lietuvą, pamatyti jos pažangą, augimą. Tai deklaruojamas ryšys būti artimesniam savo tautai, pagerbti žmones, kurie taip sunkiai kovojo už laisvą ir klestinčią šalį. Man, mano šeimai ir daugumai mūsų bendruomenės narių, be viso to, ką minėjau, pilietybė yra didžiulio pasididžiavimo ir meilės šaltinis ir būdas įamžinti Lietuvos tradicijas, kultūrą ir istoriją.

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS

Daiva Kazlauskienė, JAV lietuvių bendruomenės, Filadelfijos apylinkės vicepirmininkė

Kodėl man svarbi Lietuvos pilietybė? Tai yra gimimu įgyta teisė, kurią atėmus lieka gili tuštuma ar tapatybės praradimas ir gili moralinė nuoskauda. Aš esu gimusi ir užaugusi Vilniuje ir galimybės sugrįžti gyventi į Lietuvą, apie ką visada galvoju, niekas neturėtų atimti. Lietuvos pilietybės išsaugojimas reiškia, kad, gyvendami svetur, ir toliau entuziastingai dirbsime Lietuvai. Tai darome jau ilgus metus – visuomeniniais pagrindais, dažnai aukodami darbui, šeimai ir laisvalaikiui skirtą laiką.

PIETŲ KORĖJA

Martynas Šiaučiūnas-Kačinskas, Korėjos lietuvių bendruomenės pirmininkas

Lietuvos Respublikos ambasados Korėjos Respublikoje buvo organizuotas koncertas vasario 16-ajai paminėti, kurio metu lietuviškų šaknų turinčiai Korėjos kompozitoriui Park Kolleen įteiktas lietuviškas pasas. Atsakymą, ką man reiškia Lietuvos pilietybė, pradėsiu būtent P. Kolleen žodžiais, kuomet jai buvo įteiktas lietuviškas pasas: „tai tėra popieriaus lapelis“, trisdešimt du puslapiai, tiesiog

įrašas sistemoje, tačiau jis juk reiškia, kad turi dar vienerius namus. Nežinia, kur ir kaip gainios gyvenimo vėjai, tačiau tas popieriaus lapelis reiškia, kad visuomet esi ten laukiamas.

SINGAPŪRAS

Margarita Repšienė, Singapūro lietuvių bendruomenės pirmininkė

Lietuvos pilietybė man yra svarbi mano tapatybės dalis. Man ji yra tiesioginis ir netgi apčiuopiamas (pasą juk galima pačiuPINėti!) ryšys su savo gimtąja šalimi. Aš esu pilietišką žmogus, nes ir gyvendama toli visuomet seku Lietuvos politines ir visuomenines aktualijas. Man ne vis tiek, kas vyksta Lietuvoje, ir pilietybė man leidžia jaustis Lietuvos dalimi. Ji suteikia man teisę dalyvauti rinkimuose ir aktyviai prisidėti prie Lietuvos, kaip šalies, kūrimo. Dargi Lietuvos pilietybė yra dovana, kurią galiu perduoti savo vaikams, ir tikiu, kad pilietybė yra jungiamasis ryšys, padedantis užsienyje gyvenantiems lietuviams neprarasti sąlyčio su Lietuva.

ŠRI LANKA

Vilma Mockuvienė, Šri Lankos lietuvių bendruomenės pirmininkė

Pilietybė man – tai pirmiausia tvirtas ir nesibaigiantis emocinis ryšys su Lietuva. Savaime suprantama, kad tai ir teisinis ryšys, kuris man, gyvenant toli nuo Lietuvos, mažiau svarbus, bet taip pat reikšmingas. Didžiuojuosi būdama Lietuvos piliete kiekvieną dieną ir bent mažiausiai progai pasitaikius būtinai tai pabrėžiu. Neslėpsiu, kad toks pasididžiavimas atsirado gyvenant toli nuo Tėvynės. Neįsivaizduoju savęs kitos šalies piliete ir nesuprantu tų žmonių, kurie atsisakė Lietuvos pilietybės, bet greičiausiai jie ir nebuvo jos verti.

ARMĖNIJA

Olga Arzumanian, Armėnijos lietuvių bendruomenės pirmininkė

Kiek man yra žinoma, nė vienam Armėnijoje gyvenančiam lietuviui neteko dėl vienu ar kitų priežasčių atsisakyti turimos Lietuvos pilietybės. Kiekvienam iš mūsų ji yra brangi kaip ryšys su savo šalimi, kaip galimybė bet kuriuo metu ten nuvykti.

BELGIJA

Renata Paksienė, Belgijos lietuvių bendruomenės valdybos narė

Kaip rodo mūsų rengtos parodos BELong (angl. priklausyti – red. pastaba) pavadinimas – gyvename tarp dviejų šalių. Briuselyje turime tikrą lietuvišką salą – Briuselio Europinėje mokykloje Lietuvių kalbos sekciją su nuostabiais, iš Lietuvos atvykusiais mokytojais, daug veiklų, susijusių su lietuviškomis tradicijomis ir kalba. Lietuvoje mes visi esame palikę draugus, tėvus, gimines, kažkokius projektus. Su Lietuva mus sieja tvirti saitai. Lietuva mums yra gimtinė, į kurią visada norime sugrįžti. Mes esame Lietuvos žmonių dalis, todėl išsaugoti savo šalies pilietybę mums (mano šeimai) yra itin svarbu.

ESTIJA

Rita Kuzminienė, Estijos lietuvių bendruomenės pirmininkė

Man asmeniškai turėti Lietuvos pilietybę yra tiesiog savaime suprantamas ir nuo manęs neatsiejamas dalykas. Man tai tas pats, kas klausti, kodėl man reikalinga ranka ar koja. Tai yra svarbi mano tapatybės dalis, be jos aš būčiau nepilna. Ir visai nesvarbu, kad Lietuvoje negyvenu daugiau nei 30 metų, nei mano požiūrio, nei santykio su Lietuva tai nėra kiek nepakeitė. Aš buvau, esu ir liksiu lietuvė ir Lietuvos pilietė, net ir tuo atveju, jei iš manęs pilietybę atimtų. O kartais ja užčiuosi esanti netgi didesnė Lietuvos pilietė nei Lietuvos lietuviai.

ISPANIJA

Agneta Vansavičienė, Ispanijos lietuvių bendruomenės pirmininkė

Lietuvos pilietybė yra dalis mūsų, tai, ką atsinešame gimdami, tai, kas mus sieja, išlaiko ryšį su gimtąja, kilmės šalimi, sukuria mums teises ir pareigas.

LATVIJA

Rolandas Žalnierius, Latvijos lietuvių bendruomenės pirmininkas

Kasdien Jūrmaloje, prie Baltijos jūros ir Latvijos sostinėje Rygoje galima sutikti daug lietuvių, todėl suprantame, kad gyvename šalia Lietuvos ir esame broliškos šalys. Visgi, gyvendami užsienyje, susiduriame su įvairiais iššūkiais. Man labai svarbi Lietuvos pilietybė, tad didelį dėmesį skirsiu tam, kad būtų pasiekta pozityvių rezultatų referendumuose dėl pilietybės išsaugojimo.

LENKIJA

Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė, Lenkijos lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkė

Pilietybė – tai didžiulė atsakomybė ir pareiga. Artėja antras referendumas šiuo klausimu, bet kalbant apie mus – etninių žemių lietuvius, gyvenančius Lenkijoje, ši tema neaktuali. Referendumu bus siekiama išsaugoti įgimtą teisę į pilietybę, o mes tokios neturime. Mūsų tėvai, seneliai, proseneliai – lietuviai, bet gimę jau Lenkijos valstybėje, todėl mums šis įstatymas negalios. Reikia pabrėžti, kad tai neuždaro durų turėti ir Lietuvos pilietybę – ji kaip ir ligi šiol gali būti suteikiama išimties tvarka už ypatingus nuopelnus. Pilietybė – tai ne tik pasas, tai visų pirma pareigos ir atsakomybė, balso teisė spręsti svarbiausius Lietuvos valstybės klausimus, dalyvavimas šalies politiniame gyvenime. Atsižvelgiant į dabartinę situaciją Ukrainoje, būčiau atsargi priimdama bet kokius sprendimus dėl dvigubos pilietybės. Įžvelgiu čia ir tam tikrus pavojus. Be to, nepamirškime, kad pilietybė nenusako tautybės. Galima gyventi ir kitoje šalyje ir išlikti lietuviu, vaikus auginti lietuviškoje dvasioje. Tokie pavydžiai yra kad ir Punsko-Seinų-Suvalkų krašto lietuviai ar kitos „senosios“ lietuvių bendruomenės, esančios tokiose šalyse, kaip JAV, Kanada, Australija, Argentina, Urugvajus, Vokietija ir kitos.

LIUKSEMBURGAS

Rytis Virbalis, Liuksemburgo lietuvių bendruomenės valdybos narys

Lietuvos pilietybė reiškia galimybę dalyvauti valstybės gyvenime, prisidėti prie jos saugumo, vystymosi ir klestėjimo, neprarasti ryšio su tėvyne ir padėti išsaugoti lietuviybę. Tai vienas svarbiausių juridinių ir kitokių ryšių su valstybe.

NORVEGIJA

Zenonas Mačiulaitis, Rugalando (Norvegija) lietuvių bendruomenės pirmininko pavaduotojas

Galbūt į Lietuvos pilietybę galėtų giliau pažvelgti tas asmuo, kuris prarado Lietuvos, įgydamas kitos valstybės, pilietybę, arba tas, kuris laiko save lietuviu, bet negali įgyti Lietuvos pilietybės, nes turi kitos valstybės pilietybę. Man Lietuvos pilietybė yra duotybė, todėl atrodo lyg ir viskas gerai, nereikia dėti pastangų ją įgyti ar išsaugoti. Tiesa, ne visada ji man buvo duotybė, nes gimiau okupuotoje Lietuvoje ir pradžioje turėjau okupuotos valstybės pasą. Galiu pasinerti į praeitį ir iš atminties ištraukti tą džiaugsmingą emociją, kai pirmą

kartą pasų poskyryje atsiėmiau Lietuvos pasą, ant kurio pamačiau užrašą – „Lietuvos Respublika“. Tada jauno žmogaus džiaugsmingas krykštavimas pasiekė aukščiausius emocijos virpesius. Pagalvojau sau: pagaliau išaušo ta laukta valanda, kai mes laisvi, turim savo valstybę ir aš esu tos valstybės pilietis. Bet laikui bėgant supratau, kad emocijos yra gerai, bet kitas žingsnis – emociją turi keisti darbas ir atsakomybė už savo valstybę. Neužtenka tik nueiti balsuoti, išrinkti valdžią ir laukti geresnio gyvenimo rezultatų. Reikia prižiūrėti valdžią, kad ji dirbtų piliečių, visuomenės gerovei. Neužtenka vien laukti valdžios sprendimų, bet pačiam savanorišku darbu prisidėti prie visuomenės gerovės. Valdžios ir piliečių darbas papildo vienas kitą, dar daugiau, valdžia negali egzistuoti be piliečių, o piliečiai be valdžios ir kuo labiau jie suras bendrus kelius dirbti visuomenės gerovei, tuo gyvenimas valstybėje bus harmoningesnis.

PRANCŪZIJA

Dovilė Gasparavičiūtė, Prancūzijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkė

Didelė dalis pasaulio populiacijos turi Prancūzijos, JAV ir kitų didelių šalių pilietybes. Lietuvos pilietybę turinčių pasaulyje vos kruopelytė, mane tai verčia jaustis išskirtinę, unikalią. Man Lietuvos pilietybė svarbi dėl emocinio ryšio su šalimi. Emigruodami ir taip prarandame daug, kažkam tai atrodytų tik formalumas, o man pilietybė yra visa ko pagrindas.

VOKIETIJA

Augustas Šernius, Vokietijos lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas

Aš esu Lietuvos Respublikos pilietis ir Lietuvos pilietybė man asmeniškai yra svarbi dėl keleto priežasčių:

- Visi mano šeimos nariai, kaip ir aš pats, esame gimę Lietuvoje. Lietuvoje gyvena žmonos ir mano tėvai, kiti artimiausi giminaičiai. Lietuvos pilietybė man padeda išsaugoti ir stiprinti asmeninę ir šeimos tapatybę. Lietuvos pilietybės turėjimas taip pat stiprina mano priklausymo lietuvių bendruomenei jausmą ir padeda išsaugoti tautinius ryšius.

- Turėti Lietuvos pilietybę – reiškia turėti tam tikras teises ir privilegijas Lietuvoje. Tai apima galimybę gyventi ir dirbti Lietuvoje, gauti socialines paslaugas ir dalyvauti politiniame Lietuvos Respublikos gyvenime. Turėdamas Lietuvos pilietybę, aš galiu lengviau dalyvauti savo gimtosios šalies kultūrinuose projektuose, meno kūryboje ir švietimo veikloje. Lietuvos pilietybė suteikia man

teisę balsuoti rinkimuose ir galimybę prisidėti prie politinių pokyčių šalyje.

- Pagaliau, bet ne paskiausiai, turėdamas Lietuvos pilietybę, aš galėsiu lengviau grįžti, gyventi ir reintegrotis Lietuvoje, jeigu (kai) aš kažkada ateityje priimsiu sprendimą sugrįžti į Lietuvą.

Straipsnis spausdintas metraštyje „Pasaulio lietuvis“, 2023 metai Nr. 586.

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorių.